

[SÉBASTIEN CHIÈZE] (MADRID)
AAN [CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
24 MEI 1673
6900

Antwoord op Huygens' brief van 2 mei 1673 (6895) en vervolg van Chièzes brief van 10 mei 1673 (6896).

Samenvatting: Chièze verweert zich tegen Huygens' verwijten. Voor het selecteren van de te zenden muziek had hij zich met enkele Spaanse musici in verbinding gesteld. Hij dankt Huygens dat men zijn financiële nood gelenigd heeft. Van Zon zal zich bij Huygens melden vanwege het verloren gaan het gestuurde exemplaar van Salinas' *De musicâ*.

Chièze schreef opnieuw op 7 juni 1673 (6901A) en op 20 juni 1673 (6902). De onderhavige brief is door Huygens beantwoord op 27 juni 1673 (6903). Huygens' brief van 30 mei 1683 (6901) is het antwoord op Chièzes brief van 10 mei 1673 (6896).

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 34: brief (dubbelvel, 15x21cm, abcd | -; autograaf).

Vroegere uitgaven: Worp 6, nr. 6900, p. 327: onvolledig (<Je n'aurois pas creu ... de Don Luis>), rest samengevat.

— Rasch 2007, nr. 6900, pp. 1139-1142: volledig, met Nederlandse vertaling.

Namen: Christóbal Galán; Godefroy-Maurice de la Tour d'Auvergne (hertog van Bouillon); William Godolphin; Lodewijk Huygens; Emanuel de Lira; José Marín; Osorio; Francisco Salinas; Juan Sanchez; Willem III; Van Zon.

Plaatsen: Holland; Orange.

Titels: *De musicâ* (Salinas 1577).

Glossarium: air (lied); capilla (muziekensemble); guitarre (gitaar); musica (muziek); pièce (muziekstuk); tablature (tabulatuur); *tono* (lied); viole (viola da gamba).

Transcriptie

À Madrit, le 24 May 1673.

Je conviens, Monsieur, que *in me quidvis harum rerum convenit quæ dici possunt in stultum*, mais je voudrois bien aussy que *iste monitor et præmonstrator meus* eut la bonté de se souvenir du texte de sa lettre du 7 Mars, par laquelle il m'ordonna formellement de le pourvoir ¹d'une poignée d'airs Espagnols et d'autant de pièces en tablature de guitarre. Ce sont vos propres motz, Monsieur. J'ay commencé par vous envoyer des pièces de guitarre. Voyci maintenant des airs ou *tonos Espagnolz*. *Quid commerui aut pecavi, pater?*, et que ne deviez-vous pas au zèle qui m'a fait *subir de golpe los montes de la luna y baxar a las deidades del abismo*? Me voicy maintenant dans le monde connu et parmy *los Maestros de la Capilla Marino, Osorio, Juan Sanchez y el Maestro Galan*. Quelle exception peut avoir contre de si fameux auteurs l'illustre Monsieur *Don Manuel de Lira*? J'espère avec le temps de vous munir de quelque | b | pièces de viole, si je puis me remettre en grace auprès de Monsieur *Musico, tambien de Capilla*, duquel je sollicitois le chastiment exemplaire, si par la voye d'un père confesseur il ne se fut avisé de faire restitution d'un joyau de huit cent pistolles, qui avoit esté desrobé à Monsieur Godolphin.

Nos Orangeois n'ont rien fait qui me surprend. *Antiquum obtinent*, mais le Comte d'Auvergne *haud paternum istuc dedit*.

Je vous rens très-humbles graces d'avoir pourveu cependant, *ne fame periculum sit mihi*, sans toucher à l'argent des Galions, mais où prendre le 20: denier dont suivant les permis de mon instruction et les ordres de Son Altesse, demandés et receus, j'avois disposé *satis à sententiâ*? Peut-estre que Messieurs du Conseil *escarmentados* ont scrupule de confier une si grande somme de dix mille et tant de livres à un Orangeois. *Sapiunt meâ quidem sententiâ*. Mais je les prie d'examiner s'il n'y auroit pas plus de risque | c | de laisser cet Orangeois *en el empeño* et le violement des parolles qu'il a données par ordre pour la réputation et le bien des

---

1. Huygens aan Chièze, 7 maart 1673 (6886): '..., si vous ne m'apportez une grosse poignée d'airs Espagnols et autant de pièces en tablature de guitarre, ...'

affaires de Son Altesse, non tant par reconnaissance du passé que pour en contemplation de l'avenir. Faites, s'il vous plaît, une sérieuse réflexion là-dessus, prenant du reste toutes les seurtéz qu'il vous plaira à mon esgard, soit en m'envoyant de quoy faire de présens en espèce, et de la valeur dudit 5 pourcent distribuable, soit en m'adjoignant tel inspecteur qu'il plaira à Son Altesse pour cette distribution sur le pic du mémoire que je viens de dresser et de luy envoyer. Que si le Maistre a changé d'avis, advertissez m'en, s'il vous plaît, à bonne heure, affin que, comme vous disiez jadis, j'aye le tems de prendre mon manteau, pourqu'on ne trouve personne au logis.

Si *Vuestra Señoría me hecha menos* par delà, je me trouve encore plus à dire icy. Ma belle humeur | d | m'abandonne parmy ces Raminagrobis et ce ne sera quelque jour qu'à l'ayde de maintes potions réitérées et *post crepusculum sumendas*, que vostre noblement honneste et joviallement vertueuse famille *reddet stultè loqui, reddet ridere sonorum*.

Je vous ay dit par ma précédente qu'après avoir remué ciel et terre pour trouver le fameux Salinas, ce *desdichado* Amphion est allé périr dans les ondes, ou en mains des corsaires, desquelz le Sieur van Zoon escrit encor par le dernier courrier l'avoir inutilement voulu rachepter. Il sera bientost en Hollande, ledit van Son, et *tristâ se tempestate tuetur*.

Je n'aurois pas creu qu'une succulente drossardie est capable de rendre muète la garrulité épistolaire de *Don Louis*.

Vertaling

Madrid, 24 mei 1673.

Ik erken, mijnheer, dat ¹in mij alles voorkomt wat dwaas kan worden genoemd,¹ maar ik zou ook willen dat ²mijn raadgever en leidsman² de goedheid zou opbrengen zich de inhoud van zijn ³brief van 7 maart [j.l.] te herinneren, waarmee hij mij formeel opdroeg hem te voorzien ³van een handvol Spaanse liederen en evenveel *stukken in gitaartabulatuur*. Dat zijn uw eigen woorden, mijnheer. Ik ben begonnen met u gitaarstukken te zenden. Hierbij nu ⁴Spaanse liederen.⁴ ⁵Wat heb ik begaan of misdaan, vader?,⁵ en wat bent u niet verschuldigd aan de ijver die mij ⁶onmiddellijk de bergen van de maan heeft doen beklimmen en heeft laten afdalen naar de godheden van de onderwereld?⁶ Ik ben weer terug in de gewone wereld en te midden van ⁷de kapelmeesters [José] Marin, Osorio, Juan Sanchez, en meester [Christóbal] Galán.⁷ Welk bezwaar zou de beroemde ⁸heer⁸ Emanuel de Lira kunnen hebben ten opzichte van zulke befaamde componisten? Ik hoop u mettertijd van enige composities voor de viola da gamba te voorzien, wanneer ik weer in de gratie kan komen bij de heer ⁹muzikant, eveneens van de kapel,⁹ over wie ik een voorbeeldige afstraffing zou afroepen, als hij niet, door tussenkomst van een biechtvader, een kleinood van achthonderd pistolen had durven teruggeven, dat aan de heer Godolphin was ontstolen.

Onze mensen in Orange hebben niets gedaan waarover ik mij verbaas. ¹⁰Zij hebben het oude verkregen,¹⁰ maar de ¹¹graaf van Auvergne ¹¹heeft daarvan geenszins het ouderlijk deel gegeven.¹¹

Ik zeg u nederig dank dat u mij intussen hebt voorzien van iets, ¹²om de hongerdood af te wenden,¹² zonder het zilver van de galjoenen aan te spreken, maar waar neem ik de 20ste penning op waarover ik, ingevolge de machtigingen in mijn instructie en de opdrachten van Zijne ¹³Hoogheid, gevraagd en ontvangen, ¹⁴geheel volgens afspraak¹⁴ zou beschikken? Misschien valt het de heren van de raad, ¹⁵door schade en schande wijs geworden,¹⁵ moeilijk om een zo groot bedrag van tienduizend zoveel pond aan iemand uit Orange toe te vertrouwen. ¹⁶Zij zijn wijs naar mijn stellige mening.¹⁶ Maar ik vraag hen te onderzoeken of het geen groter risico zou zijn deze man uit Orange ¹⁷in een hachelijke toestand¹⁷ achter te laten en hem de beloften te laten breken die hij in opdracht heeft gegeven terwille van de naam en de goede gang van de zaken van Zijne Hoogheid, niet zozeer uit dank voor het verleden, als wel met het oog op de toekomst. Overweegt u dat,

---

2. Huygens aan Chièze, 7 maart 1673 (6886).

3. Huygens aan Chièze, 7 maart 1673 (6886): '...,als u mij niet een grote *handvol Spaanse liederen en evenveel stukken in gitaartabulatuur* brengt.'

4. Godefroy-Maurice de la Tour d'Auvergne, hertog van Bouillon.

5. Willem III.

alstublieft, eens grondig, waarbij u overigens alle zekerheden mij betreffend kunt opnemen die u maar wilt, hetzij door mij het nodige in muntspecie te zenden, tot het bedrag van de genoemde 5 procent om uit te keren, hetzij door een inspecteur aan mij toe te voegen naar believen van Zijne Hoogheid voor deze uitkering op basis van het memorandum dat ik zojuist heb opgesteld en aan hem heb gezonden. Mocht de meester van mening veranderd zijn, licht u mij daarover dan alstublieft bijtijds in, opdat ik, zoals u vroeger zei ‘tijdig mijn jas kan aantrekken, zodat men niemand thuis aantreft.’

Als ⁶u mij[↓] daar ⁷minder geeft,[↓] moet ik hier nog meer uitleggen. Mijn goede humeur laat mij tussen deze beslommingen in de steek, en het zal nog enige tijd duren voordat, met behulp van vele herhaalde drankjes, die ⁸na de schemering moeten worden ingenomen,[↓] uw edele, oprechte, hartelijke en deugdzame familie [mij] ⁹het dwaze spreken zal teruggeven en het luide lachen.[↓]

Ik heb u in mijn vorige ⁶brief meegedeeld dat, na hemel en aarde te hebben bewogen om die beroemde ⁷Salinas te vinden, deze ⁸ongelukkige[↓] Amphion in de golven ten onder is gegaan, of in de handen van zeerovers is gevallen, waarover de heer van Zon per laatste post nog meedeelt, dat hij vergeefs heeft geprobeerd hem vrij te kopen. Hij zal spoedig in Holland zijn, deze van Zon, en ⁹zich beroepen op dit jammerlijke geval van overmacht.[↓]

Ik had niet gedacht dat een smakelijk drotschap in staat is de schriftelijke pratzucht van ¹⁰mijnheer[↓] Lodewijk [Huygens] tot zwijgen te brengen.

---

6. Chièze aan Huygens, 10 mei 1673 (6896).

7. Francisco Salinas, *De musicâ libri VII* (Salamanca 1577).